

Datum 2020-05-06

Diarienummer 0378/20

Yttrande till Miljödepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.sejohan.lundberg@regeringskansliet.se

Diarienummer M2020/00083/R

Göteborgs Stads yttrande över remiss promemoria – Nytt regelverk för handel med utsläppsrätter

Göteborgs Stad förordar inte det ena alternativet framför det andra, men har ett antal medskick gällande Sveriges hantering av utsläppsrätter och på det alternativa förslaget att införa direktivet i Miljöbalken.

Göteborgs Stad anser att Sverige inte bör inkludera avfallsförbränning i handel med utsläppsrätter. Det är inte ett verksamt styrmedel för att uppnå minskade fossila utsläpp från avfallsförbränning totalt i Europa och det ger väsentliga ekonomiska nackdelar för svensk avfallsförbränning. Att avfallsförbränningen ingår i utsläppsrättshandeln innebär bland annat att avfallskollektivet betalar för fossila utsläpp som egentligen producenter borde stå för. Producenterna är också de som har möjlighet att styra bort från fossilt innehåll i produkter och varor.

I det kompletteringen till promemorian föreslås att 29 kap. 11 § miljöbalken, som reglerar frågan om ansvar för brott när det finns ett vitesföreläggande, ska justeras. I promemorian föreslås att den avgörande tidpunkten för när ett hinder uppkommer för straffansvar bör vara när det inleds en domstolsprocess angående frågan om utdömande av vitet. Detta tydliggör att det inte är överträdelsen av vitesföreläggandet som utgör hinder mot en annan typ av ingripande utan att det är när en domstolsprocess avseende utdömandet av vite har inletts. Göteborgs Stad är positiv till detta förslag.

Staden ser även att om Miljödepartementet går vidare med det förslaget, kan det få konsekvenser för stadens möjlighet att bedriva effektiv tillsyn. Kommunerna är inte tillsynsansvariga för handeln med utsläppsrätter, det

ansvaret har Naturvårdsverket, men förändringarna av miljöbalken kan komma att påverka den tillsyn staden bedriver.

I tidigare utredningar (proposition 2017/18:58) anges att det finns en tydlig princip i svensk rätt om att myndigheter inte ska använda sig av sanktionerade förelägganden i fall då det finns en befogad anledning att anta att den som föreläggandet riktar sig till har begått ett brott.

I promemorian anges att enligt miljöbalken ska en tillsynsmyndighet anmäla överträdelser till polismyndigheten eller åklagarmyndigheten om det finns misstanke om brott. I promemorian anges att eftersom det inte är tillsynsmyndigheten som utreder brott bör det sällan bli aktuellt för tillsynsmyndigheten att förelägga om att lämna uppgifter.

Tillsynsmyndigheten kan dock behöva utreda förhållandena på plats för att med föreläggande eller förbud kunna ingripa mot en pågående miljöstörning. Promemorian anger att ett föreläggande att lämna uppgifter inte bör förenas med vite. Alternativt bör föreläggandet begränsas så att det inte riskerar att omfatta uppgifter som innebär att den enskilde lämnar uppgifter som kan ligga till grund för anklagelsen om brott. Staden anser att möjligheten att förelägga vid vite redan är begränsad av den enskildes rätt att vara passiv.

Göteborgs Stad är positiv till att denna praxis uttryckligen införs i miljöbalken som bestämmelse men vill dock betona att det relativt ofta i tillsynen förekommer att tillsynsmyndigheten behöver förelägga en verksamhetsutövare att komma in med uppgifter. Ofta står det klart för tillsynsmyndigheten att uppgifterna som behövs för tillsynen också kan medföra att en åtalsanmälan kommer att behöva göras. I dessa situationer är det ofta komplicerat att utforma ett föreläggande så att den enskilde inte riskerar att lämna uppgifter som senare kan användas i en brottsutredning. Uppgifterna som begärs in kan vara nödvändiga för att tillsynsmyndigheten ska kunna ta ställning till vilka åtgärder som behöver vidtas av verksamhetsutövaren. Det kan även vara så att den enskilde verksamhetsutövaren har svårt att avgränsa svaret på föreläggandet och lämnar mer information än vad som efterfrågats. Tillsynsmyndighetens möjlighet att bedriva effektiv tillsyn kan komma att begränsas av att inte kunna förelägga vid vite. Detta kan leda till stora effekter på miljön. Göteborgs Stad bedömer att effekterna av förslaget behöver utredas mer och belysas ytterligare.

I promemorian föreslås även att 29 kap. 11 § miljöbalken, som reglerar frågan om ansvar för brott när det finns ett vitesföreläggande, ska justeras. I promemorian föreslås att den avgörande tidpunkten för när ett hinder uppkommer för straffansvar bör vara när det inleds en domstolsprocess angående frågan om utdömande av vitet. Detta tydliggör att det inte är överträdelser av vitesföreläggandet som utgör hinder mot en annan typ av ingripande utan att det är när en domstolsprocess avseende utdömandet av vite har inletts. Göteborgs Stad är positiv till detta förslag.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen antecknade Jörgen Fogelklou (SD) som yttrande en skrivelse från den 6 maj 2020 (bilaga A).

Göteborg den 6 maj 2020
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yttrande angående – Remiss från Miljödepartementet - promemoria nytt regelverk för handel med utsläppsrätter

I kommunstyrelsen:

Yttrandet

Vi vet att Göteborgs stads bolag Göteborgs Energi och Renova tillsammans ligger på topp 10 när det gäller koldioxidutsläpp i Sverige¹. Tillsammans släpper dessa två Göteborgsföretag ut 0,44 miljoner ton koldioxidekvivalenter per år.

Det finns därför ett ekonomiskt egenintresse för dessa bolag att avfallsförbränning inte ska ingå i handeln med utsläppsrätter. Ett egenintresse som delas av Staden Göteborg.

Det är viktigt att värdera klimatstrategi och miljö mot avkastning och lönsamhet i de kommunala bolagen. Hur denna balansgång ska se ut återstår att se.

SD har förespråkat visionen om koldioxidfri fjärrvärme. Det kommer att finnas behov av avfallsförbränning även i framtiden, men materialåtervinningen måste prioriteras högre.

¹ Ny teknik 7 Nov 2019 sid 6-7